

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **M. Š.**
bytem X

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 10. 2021, č. j.: 10.01-000506/21-004

takto:

- I. Rozhodnutí předsedy České advokátní komory ze dne 19. 10. 2021, č. j.: 10.01-000506/21-004 se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se žalobou podanou u Nejvyššího správního soudu domáhal ochrany proti rozhodnutí žalované uvedenému v záhlaví tohoto rozsudku, kterým žalovaná žalobci k jeho žádosti ze dne 2. 9. 2021 neurčila advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby dle § 18c odst. 5 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“) k zastoupení v řízení před Ústavním soudem, sp. zn. III. ÚS 2024/21, vedeném o ústavní stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99 (k usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 24. 11. 2020, č. j. 67 EXE 3763/2019-82. 24. 2. 2021, č.j. 62 Co 65/2021) jakožto soudu odvolacího, který v 2. stupni řízení potvrdil, že dovolání žalobce podané proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66 (odvolací rozhodnutí v exekučním řízení) bylo opožděné.

2. Žalovaná ve svém rozhodnutí uvedla postup soudů v exekučním řízení a ve vztahu k dovolání žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66, poukázala na to, že důvodem pro odmítnutí dovolání soudem jako pozdě podaného byla skutečnost, že poslední den lhůty k dovolání dle § 57 o. s. ř. připadl na úterý 3. 9. 2020. Žalovaná uvedla, že žalobci bylo usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020 (o jehož doručení se vede spor – pozn. soudu), doručeno uložením u pošty, tj. fikcí dle § 49 odst. 3 o. s. ř., neboť dne 24. 8. 2020 nebyl žalobce v místě doručování zastižen a písemnost byla připravena na pobočce české pošty k vyzvednutí. Poslední den lhůty k podání odvolání tedy připadl na 3. 11. 2020 a podal-li žalobce dovolání až 4. 11. 2020, pak se tak stalo den po uplynutí zákonem stanovené lhůty a ze strany žalobce se tak jedná o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.
3. Na základě uvedeného usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021 (dále jen Předmětné usnesení MS) jako konečného rozhodnutí o dovolání žalovaná učinila závěr, že z důvodu opožděnosti dovolání žalobce není splněna podmínka k určení zastoupení žalobce advokátem podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii, neboť by šlo o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.
4. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 6. 1. 2022, č. j. Na 292/2021-12, věc podané žaloby postoupil věcně a místně příslušnému Městskému soudu v Praze.

II. Žaloba

5. Žalobce v podané žalobě uvedl, že dne 21. 7. 2021 podal ústavní stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99 (Předmětné usnesení MS) a z důvodu výzvy Ústavního soudu k odstranění vad podání požádal dne 2. 9. 2021 žalovanou o určení advokáta pro řízení před Ústavním soudem. Zamítavé napadené rozhodnutí žalované považuje za svévolné a nepodložené. Namítá, že žalovaná usnesení obecných soudů, kvůli kterým žalobce podal ústavní stížnost, zneužila k úsudku o bezdůvodném uplatňování práva z důvodu opožděnosti dovolání. Žalobce odmítá, že své dovolání podal opožděně dne 4. 11. 2020 a poukázal na posunutí, resp. nesprávné posouzení časových údajů. Žalobce uvedl, že ve skutečnosti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020 obdržel až dne 4. 9. 2020, takže dovolání podané dne 4. 11. 2020 ve lhůtě dvou měsíců podal včas.
6. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil.
7. Na podporu svých tvrzení žalobce v příloze žaloby, kromě usnesení obecných soudů vztahujících se k exekučnímu řízení, předložil i doklad o doručování rozhodnutí ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66. Tímto dokladem je výzva pošty Praha 47, Jiskrova ze dne 25. 8. 2020 k vyzvednutí zásilky – úředního psaní s tím, že zásilku lze vyzvednout nejpozději do 4. 9. 2020. K uvedené výzvě jsou připojeny údaje podací pošty Brno shodného podacího čísla RR435288182F20, které označuje doručovanou písemnost jako 101 EX 03618/19 usnesení č. j. 62 Co 21/2020-66 a uvádí odesílatele - Exekutorský úřad Praha 7.

III. Vyjádření žalované

8. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě považovala podanou žalobu za nedůvodnou a zmatečnou. Poukázala na žalobcem uváděná usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99, a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 24. 11. 2020, č. j. 67 EXE 3763/2019-82 a na to, že žalobce podal proti usnesením dne 21. 7. 2021 ústavní stížnost. K tomu uvedla, že datace a identifikace obou uvedených usnesení obecných soudů

odpovídá jejich obsahu a že v těchto usneseních obecné soudy posuzovaly, zda dovolání žalobce v uvedených řízeních v procesním postavení povinného podané proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66, bylo podáno včas a dospěly shodně k závěru, že nikoli, že bylo podáno opožděně, neboť usnesení ze dne 14. 7. 2020 nabylo právní moci dnem 3. 9. 2020, a protože žalobce toto usnesení napadl dovoláním podaným „na poště“ dne 4. 11. 2020, jde o podání opožděně podané. Žalobce se tedy mylí, pokud považuje své dovolání podané dne 4. 9. 2020 za včasné podané.

9. K tomu žalovaná, v případě, že správní soud bude přezkoumávat správnost závěrů Městského soudu v Praze obsažených v usnesení ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99), navrhuje důkaz spisem Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 67 EXE 3763/2019, který obsahuje i právě uvedené usnesení Městského soudu v Praze.
10. Žalovaná uvedla, že posuzované usnesení soudu ze dne 14. 7. 2020 doručované povinnému prostřednictvím držitele poštovní licence bylo uloženo u poštovního úřadu dne 24. 8. 2020, protože žalobce nebyl na doručovací adrese zastižen. Pokyn na doručence pro doručující subjekt (poštovní úřad) byl definován zcela jednoznačně: „uložit 10 dnů – nedosílat – do vlastních rukou – nevracet, vložit do schránky výhradně jen adresáta“. Poštovní úřad se zcela řídil uvedenými pokyny, a protože si adresát zásilku (písemnost) nevyzvedl v úložní době, byla mu vložena do domovní (nebo jiné adresátem užívané schránky. Dle žalované oněch deset dnů plynulo od 25. 8. 2020 včetně do 3. 9. 2020 včetně. Den 3. 9. 2020 je dnem doručení uvedeného usnesení žalobci.. Pak je již bez významu, kdy žalobce uvedené usnesení následně „obdržel“, protože dnem 3. 9. 2020 mu již bylo doručeno fikcí, jak je uvedeno v odůvodnění usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99). Lhůta pro podání dovolání činí dva měsíce, počítáno od doručení usnesení, žalobce sám tvrdí, že dovolání podal prostřednictvím držitele poštovní licence dne 4. 11. 2020 k poštovní přepravě. Učinil tak opožděně, protože poslední den pro včasné podání dovolání připadl na den 3. 11. 2020 (úterý), jak v usnesení uvedl i Městský soud v Praze.
11. Žalovaná uvedla, že postavila své rozhodnutí o neurčení advokáta k poskytnutí právní služby žalobci dle § 18c zákona o advokacii právě na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99, o potvrzení usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 24. 11. 2020, č. j. 67 EXE 3763/2019-82. Učinila tak v souladu s § 18c zákon o advokacii z důvodu zjevně bezdůvodného uplatňování nebo bránění práva, vycházejí ze stejných závěrů, které učinily v usnesení soudy a dále i v souladu s pravidly Občanského soudního řádu a úpravy lhůty pro dovolání.

IV. Řízení před Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze nejprve usnesením ze dne 29. 7. 2022, č. j. 9 A 12/2022-31 nevyhověl žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků, neboť dospěl k závěru, že ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. žaloba zjevně nemůže být úspěšná.
13. Žalobce v dalším svém podání v reakci na usnesení o neosvobození žalobce od soudních poplatků namítal, že městský soud chybně interpretoval § 49 odst. 4 o. s. ř. o doručování písemností fikcí (do 10 dnů od uložení zásilky na poště), neboť tato lhůta se počítá až ode dne následujícího po dni, kdy je zásilka připravena k vyzvednutí. Žalobce vyrozumění o uložení zásilky obdržel dne 25. 8. 2020 s upozorněním na 10denní lhůtu k jejímu vyzvednutí a posledním dnem této lhůty byl den 4. 9. 2020 a nikoliv den 3. 9. 2020. Své dovolání tedy

žalobce podal včas. Žalobce současně podal kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze o neosvobození od soudních poplatků v této věci.

14. Nejvyšší správní soud však ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 23. 11. 2022, č. j. 9 As 161/2022-10 usnesení Městského soudu v Praze zrušil s tím, že žalobce v řízení vznesl a doložil relevantní pochybnosti ohledně předmětu sporu (tj. včasnosti dovolání), a tak nebylo možné bez dalšího uzavřít, že návrh žalobce je ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. zjevně neúspěšný.
15. Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce k žalobě přiložil kopii výzvy pošty k vyzvednutí zásilky ze dne 25. 8. 2020, která se má týkat právě doručování usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66, na níž jsou uvedena odlišná data, než ze kterých vycházel městský soud při rozhodování o osvobození od soudního poplatku a těmito údaji se městský soud nijak nezabýval. Současně uvedl, že ze spisového materiálu nevyplývá, že by městský soud měl k dispozici jiné dokumenty (např. příslušný civilní spis městského soudu), na základě kterých by i přes informace uvedené na výzvě k vyzvednutí zásilky mohl bez jakýchkoliv pochyb dospět k závěru o zjevné bezúspěšnosti žaloby. Podle Nejvyššího správního soudu vzhledem k tomu, že žalobce v řízení vznesl a doložil relevantní pochybnosti ohledně počítání lhůty k podání příslušného dovolání a otázka včasnosti dovolání tak zůstává spornou, nenýlo možné bez dalšího uzavřít, že žalobní návrh žalobce je ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. zjevně bezúspěšný.

V. Posouzení Městským soudem v Praze

16. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.).
17. Žaloba je důvodná.
18. V souzené věci je závěr žalované, že není dán důvod k určení zástupce žalobci v řízení o ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99 (Předmětné usnesení MS), a to pro zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, založen na závěrech tohoto pravomocného, druhostupňového rozhodnutí Městského soudu v Praze o opožděnosti žalobcova dovolání. Žalobce však proti tomuto rozhodnutí podal ústavní stížnost, neboť jej považuje za nesprávné v hodnocení způsobu doručování dovolání a běhu lhůty pro podání dovolání dle § 49 o. s. ř. Soud ze spisu žalované zjistil, že žalobce na předepsaném formuláři ze dne 2. 9. 2021 podal žádost o právní službu k zastoupení jeho osoby v řízení před Ústavním soudem ve věci „*neoprávněného rozhodnutí soudu o odmítnutí dovolání z důvodu jeho údajné opožděnosti*“. Přestože v žádosti uvedl jako poslední rozhodnutí - rozhodnutí soudu ze dne 21. 5. 2021, z údaje pod bodem III. formuláře, vztahujícího se k oprávněmu postředku, je uveden popis věci, který odpovídá obsahu rukou psané žádosti žalobce ze dne 31. 8. 2021 doručené žalované dne 6. 9. 2021 a připojenému Předmětnému usnesení MS ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99, které je ve spise založeno a ze kterého žalovaná čerpala své poznatky k závěru učiněnému v napadeném rozhodnutí. Z podání žalobce vůči žalované, z napadeného rozhodnutí o neurčení advokáta a ostatně i z komunikace s Ústavním soudem (viz. výzva k odstranění vad podání Ústavního soudu ze dne 10. 8. 2021, rovněž žalobcem doložená žalované) má soud za najisto postavené, že žalobce požadoval zastoupení v řízení o ústavní stížnosti proti rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99 (Předmětné usnesení MS).

19. Posouzení, zda je či není k určení advokáta dán důvod zjevně bezdůvodného uplatňování nebo bránění práva, tedy záviselo nejen na závěrech Předmětného usnesení MS a na tvrzení žalobce, ale i na náhledu žalované, zda ústavní stížnost mohla či nemohla mít zjevný neúspěch. To je ostatně běžnou kvalifikovanou službou advokátů v řadě věcí, k nimž přebírají zastoupení, tj. zvážit možnost úspěchu jejich klienta. Proto úvahu o zjevně bezdůvodném uplatňování nebo bránění práva žalovaná nemohla učinit pouhým převzetím odůvodnění a závěrů předmětného rozhodnutí MS, když z tohoto usnesení nevyplývá, kdy byla zásilka s prvostupňovým rozhodnutím ze dne 14.7.2020, č. j. 62 Co 211/2020-66 uložena u pošty a kdy o tom byl žalobce zpraven výzvou k vyzvednutí zásilky. Uvedená skutečnost je rozhodná a měla by vyplývat ze soudního spisu o podaném dovolání.
20. Soud přisvědčuje žalované v tom, že žalobcem podané žádosti o právní službu skutečně neobsahovaly potřebné konkrétní údaje o doručení rozhodnutí ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66 ani doklad o doručení. Proto žalovaná a rovněž následně i městský soud, který z obdobného důvodu dle s. ř. s. - zjevné bezúspěšnosti žaloby – nepřiznal v této věci žalobci osvobození od soudních poplatků, byli zavedeni údaji v Předmětném usnesení MS.
21. Závěry Předmětného usnesení MS, jak bylo naznačeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti žalobce, nepostačovaly k tomu, aby byl městským soudem v této věci o správní žalobě předjímán důvod, že podaná žaloba nemůže být zjevně neúspěšná. Nejvyšší správní soud poukázal na pochybnosti, které vyplývají až ze žalobcem předložené výzvy k vyzvednutí zásilky – usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14.7.2020, č. j. 62 Co 211/2020-66, z níž lze skutečně seznat, že výzva je datována dne 25. 8. 2020 s tím, že zásilku si lze nejpozději vyzvednout do 4. 9. 2020. Z uvedených údajů soud považuje za relevantní datum 25. 8. 2020, které se jeví jako datum zanechání výzvy a které se liší od data 24. 8. 2020, jenž je v Předmětném usnesení MS spojováno toliko s tím, že žalobce nebyl doručovatelem zastižen v místě doručování. V čem spočívá rozdílnost těchto dat tedy není zřejmé a bez dalšího prověření zakládá důvodnou pochybnost o opožděnosti dovolání, tedy i o zjevně bezdůvodném uplatňování a bránění práva, a to až do okamžiku, kdy bude tato pochybnost odstraněna a způsob doručení zásilky skutkově i právně upřesněn v souladu s ust. § 49 o. s. ř.
22. S ohledem na to, že je to žalovaná, která má dle § 18 zákona o advokacii rozhodnout o žádosti žalobce o právní službu a je na ní, aby své rozhodnutí o žádosti opřela o všechny rozhodné a dostatečně zjištěné skutečnosti a také jej na jejich podkladě řádně odůvodnila, přičemž úkolem správního soudu v přezkumném řízení není rozhodování o určení advokáta, nýbrž jen přezkum zákonnosti rozhodnutí žalované, nebylo na soudu, aby sám nalézal důvod vyhovění či nevyhovění žádosti žalobce. Vzhledem k tomu, že v řízení v důsledku rozsudku Nejvyššího správního soudu vyšly najevo skutečnosti odůvodňující nové posouzení věci, bude na žalované, aby se vypořádala s rozpory mezi tvrzením žalobce a odůvodněním Předmětného usnesení MS, náležitě zjistila skutečný stav věci němž nebudou důvodné pochybnosti, k čemuž se nabízí např. nahlédnutí do příslušného soudního spisu, v rámci něhož proběhlo sporné doručení. Na základě uvedeného pak znovu posoudí žádost žalobce dle relevantních ustanovení zákona o advokacii a své rozhodnutí o této žádosti náležitě odůvodní.
23. S ohledem na uvedené Městský soud v Praze napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil pro vadu řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo

v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění, a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení.

24. Soud rozhodoval bez nařízení jednání v souladu s ust. § 76 s. ř. s. a současně i v souladu s § 51 s. ř. s., neboť účastníci řízení k výzvě soudu nepožadovali nařízení ústního jednání.
25. Výrok o nákladech řízení je dán ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl sice ve věci úspěšný, avšak náklady mu v souvislosti s řízením u soudu nevznikly, neboť v řízení nebyl zastoupen advokátem a soudem mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 30. srpna 2023

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu